

Új műfaj: képes várostörténetek

Harmadik, az előzőekhez képest bővített kiadásban jelent meg múlt évben Vofkori György *Székelyudvarhely. Várostörténet képekben* című munkája. A kétkötetes mű a békéscsabai Typografika Kft. kitűnő kivitelezésében került ki a sajtó alól.

Mivel a fényképezés fontossága vitathatatlan, és a képi dokumentálás főként egy ilyen típusú munkában elengedhetetlen, az első kötet az anyaváros fotótörténetével kezdődik, majd várostörténettel (népesség, gazdasági élet, tanintézmények, egészségügy) és ún. ismerkedő sétákkal, leírásokkal (főtér és környéke, katolikus gimnázium, református kollégium, benne a Tudományos Könyvtár) folytatódik. Külön fejezetben tehetünk közelmúltbeli képzeletbeli kirándulást a Kőkereszt tértől az egykori Szentimrefalva, vagy a villanytelep, a kórház, vasútállomás, illetve Bethlenfalva és Kadicsfalva irányába, útba ejtve az új lakónegyed egyházközségeit is, vagy ellenkező irányba, a Kossuth utcán indulva a Jézus szíve kápolnáig, meg Szombatfalva felé.

Az egymás mellé helyezett több évtizedes meg tegnap-tegnapelőtti fényképek meglepő bizonyítékok, hogy mekkora változás következik be – szinte észrevétlenül – egy-egy utcában: épületeket újítanak fel, bontanak, az utcakép teljesen más lesz. Az egykori anyaszékből a város vonzaskörében maradt több, mint százhusz település mindegyikén a legtöbb embernek van emléke mindarról, amit a szerző hangyaszorgalommal rakott egymás mellé. Egy élet is kevés nyomon követni, lejegyezni vagy képekkel adatolni a napi, lassúnak tűnő, de évtizedek távlatából döbbenetes átépítést, fejlődést. Mert ki emlékszik már arra, hogy az egykori Szabó Károly vendéglő (ma könyvtár) előtt autóbusz-állomás volt, vagy hogy milyen volt a Korona vendéglő a Vargapatak mellett?

A második kötet a Nagy-Küküllőn túli Szombatfalva régebbi és újabb épületeinek, utcáinak ismertetése után

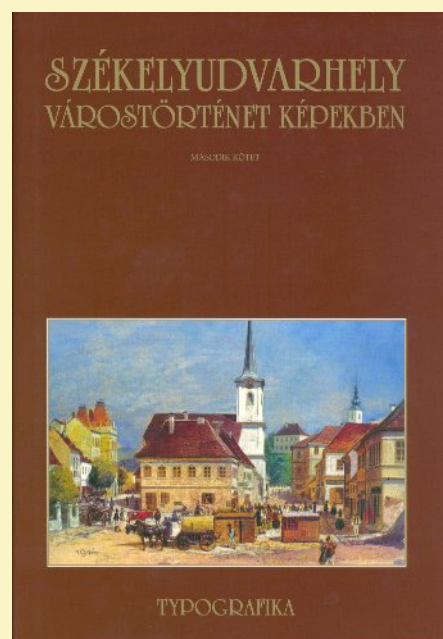
a város egykori fürdőit veszi sorra: Solymossy- és Gergely-féle sósfürdő, a gyógyiszapjáról ismert Fekete-tó és Szejke – nyilván ezekről az oldalakról nem hiányoznak a borvizet szállító bivalyfogatok képei. És – bár területileg nem tartozik ide – a homoródi fürdőt is tárgyalja Vofkori György.

Mivel a vidék kereskedelmi központja, vásáros helye Udvarhely, a könyv bő fejezetben tárgyalja a gazdasági élet fellendülésének kezdeteit, a fa és bőr megmunkálását, kisipart, lakatossgot, szállítást, kereskedelmet, majd a gyáripár létrejöttét és a fontosabb helyi vállalkozások történetét.

A műkedvelő dalárdák, dalkörök, kórusok, színjátszók hazai és nemzetközi elismerést szereztek a műfajnak és a városnak már egy évszázaddal ezelőtt is. A már megszűnt fűvőzenekar a Székely Dalegylet keretében alakult és működött. A Népszínház nélkül nem jöhetett volna létre a Tomcsa Sándor Színház; az Udvarhely Táncműhelyé vált néptáncműhely alakulása és önállóvá válása is a helyi kulturális kínálatot bővíti.

Vofkori a helyi sajtó leltárszerű áttekintése után a város egyik és mindinkább egykorinak nevezhető büszkeségét, a helyi sportéletet iktatta be utolsó fejezetként. Hatalmas téma, hiszen átfogó és – miként szerzőnk tette – napjainkig ívelő összefoglalás, tanulmány nem született még e témában. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a közművelődés tömegalapjának megszűnése után a sport az egyetlen terület, amely nagy népszerűséggel bír és hatalmas tömegeket képes megmozgatni.

A *Búcsúzó* után a bibliográfia és a több nyelvű tartalmi összefoglaló zárja a könyvet. Légifelvételek, számtalan archív és jelenünket bemutató fénykép mellett a szerző stílusa és pontos adatai jelentik a harmadik kiadás legfőbb erényeit. Székelykeresztúr, Gyergyószentmiklós és Csíksomlyó mellett Székelyudvarhely képes történetével Vofkori

György új műfajt teremtett tájainkon, sokszorosan bizonyítva a helyismeret hasznát és fontosságát, mely iránti elkötelezettsége – évtizedek adatgyűjtéseinek tulajdoníthatóan – meghozta másoknak is tetsző gyümölcseit.

P. Buzogány Árpád

